

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 57. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm2014.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Trængselen bøiede de haarde Nakker, Jakobs Afkom omvendte sig til Jakobs Gud, og han viste atter, at han er, hvad Han selv kaldte sig hos Esaias, en Gud, der ei lader Haabet beskæmmes. Profeterne Ezekiel og Daniel nærrede Haabet og forkyndte Frelse, Cyrus inddrog i Babylon gjennem Eufrats udtørrede Render, som Esaias havde spaaet, og overeensstemmende med de udtrykkelige Ord af Jeramias endtes Fangenskabet efter 70 Aars Forløb, da Perserkongen gav Jøderne Lov til at vende tilbage, befoel dem at opbygge Templet og tilbagegav de hellige Kar. De Fleste havde imidlertid Ro og gode Dage kjerere, end Gud og Fædreneland; kun henved 50,000 mest af Juda og Benjamins Stamme, mellem hvilke der vare Oldinge, som havde tilbudt i Herrens Huus, vendte hiem under Zorobabels Anførsel. Under megen Forhindring, deels af de følgende Perserkonger, deels af Samaritanerne og andre Naboer, stræbde Jøderne at opreise Tempel og Mure, men mægtede ei at fuldende Værket før deres Landsmand Nehemias af Artaxerxes *omt. 440 f. K. den Langhaandede sattes over dem. Han oplivede deres Mod, Anstrængelse og Tillid til Gud, hvilke, uagtet Profeterne Haggai og Zacharias som Herrens Sendebud og hans Villies Tolke havde vandret imellem dem, dog ei sjelden sank, og fra nu af levede de i Ro indtil det 58store Uveir efter Alexanders Død udbrød over Landene. Alt som Gud skiftede Seier mellem Kongerne, maatte de skifte Herrer, indtil Ptolemæus omsider hævdede sig Middelhavets asiatiske Kyst. De første Ptolemæers Herskab var mildt, og bleve end de første Flokke af Jøderne, der fæstede Bopæl i Alexandrien nødte til at drage did, fulgde dog mange tusinde af deres Landsmænd frivillig efter, og stode der i lige Anseelse med de herskende Græker. De Øvrige i Judæa bleve siden kjede af den ægyptiske Regjering, *omt. 218 f. K. og overgav sig til den syriske Kong Antiokus den saakaldte Store; men maatte snarlig angre dette Herreskifte; thi Antioks Sønnen og Navne blev lysten efter Tempels Skatte, og befoel Jøderne *omt. 170 f. K. at ofre til Afguderne. Endeel fornægtede Fædrenes Tro, men de Fleste udstode heller de grueligste Pinsler og den forsmædeligste Død; og Gud lønnede deres Standhaftighed ved at opvække mellem dem Makkabæernes Helteslæggt, som med kraftig Arm brød de syriske Lænker og værgede om Herrens Tempel. De trede Brødre: Judas, Jonathan og Simon, samt dennes Søn Johannes Hyrkanus ere blevne de navnkundigste, og den Sidste nødte endog Samaritaner og Idumæer til at underkaste sig; men efter hans Død blev Landet en Tumleplads for Borgerstrid og Borgerkrig. De senere Makabæer vanslægtede fra deres Fædre, Guds frygten forsvandt, og da blev Stormodigheden til Hovsmod og Herskesyge, Kiækheden til Grusomhed; hertil kom, at der i den senere Tid havde dannet sig et Samfund, som ved tilsyneladende stræng Opfyldelse af Loven og talrige tilsatte Menneskebud, erhvervede Helligheds Ry, og misbrugde dette til at udføre deres egennyttige og herskesyge Hensigter. En Strid mellem de to sidste makkabæiske Fyrster, hvori disse Phariseer mest vare Skyld, gav Pompeius Leilighed til at blande sig i Judæas Anliggender, *omt. 63 f. K. og fra den Time vare Jøderne Roms Undersaatter. Folket maatte nu hylde som Konge Idumæeren Herodes, der spottede med deres Tro, skiøndt han udsmykkede Templet, loggrede for Almuen, men lod paa det grusomste alle dem aflive, hvis Stilling eller Anseelse kunde indskyde ham selv den mest ugrundede Frygt, og som et vildt Dyr rasede han i sin egen Familie. Den eneste Trøst, Folket havde i al denne Trængsel og Jammer, var, at de med Grund iust nu ventede den store Befrier, som Moses allerede havde forkyndt og David besunget, men hvis Komme og Hændelser især Esaias og de senere Profeter havde saa nøie bestemt og saa klarlig afbildet, at Tiden ei kunde være uvis, og han selv ei miskjendes uden af Trods. I Betlehem, af Davids Æt, skulde den Konge fødes, hvis Spir skulde udstrække sig over Jorderige, og hvis Trone ei skulde rokkes evindeligt, og her fødtes Jesus medens Herodes endnu levede og Augustus herskede over den romerske Verden. 60Vel var hans Rige ikke af denne Verden, men de fleste Jøder paa den Tid ventede dog i ham en jordisk Konge, da deres Sind var alt for jordisk, til at fatte Spaadommens høiere Betydning, og Herodes hvem Østens Vise forkyndte Fødselen af Jødernes Konge, søgde derfor at rydde ham af Veien i hans spæde Barndom; men Gud vaagede over sin Søn, og kun Jesu Jevnaldrende i Bethlehem bleve Offere for Tyrannens Mistanke.